

27

Μουρής

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

3-30/4/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Μουριές.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας .. Κιλικίας.....
Νομοῦ .... Κιλικίας.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Νικολάος
Διαμακίως..... ἐπάγγελμα .. βιολογικός.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .... Σ. Σ. Μουριών.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4 μῶνας.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Ἀ. Κωννίου... Χαρίλαος.....

.....
ἡλικία... 56 ... γραμματικαὶ γνώσεις... Γραμματικῶς...
πῶς... Κοινότητος... τόπος καταγωγῆς .. Μουριές...
... (Συναισιμότης... Συνοικίτης).....

β) Γενετήριον ὄνομα... Ἐπώνυμ... ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Ἡ βαλ... ἀνάμυτοι... Ἄλλα... δία...
ῶδρα... καὶ ἄλλα... δία... βοσκὴν... ποιμνίων...
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς,
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Εἰς... φερέμεθα
ἀρδευόμενα, εἰς... γαιοκτῆμονας (Περιοχὴ Ἀπορριμνίου) καὶ εἰς...
κοινότητα
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... Σινηθῶς... διανεμεται μετὰ τὸν θάνατόν
... Μερικοὶ καὶ μετὰ τὸν γάμον... τῶν τέκνων.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Ἀσχολοῦνται βυθρόνως εἰς ἀμφοτέρας....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Ἀσχολοῦνται .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Μεμονωμένοι ἐργάζονται διὰ τοῦ χαρισμοῦ τῶν (τσιφ. γαιοκτημόνων) γαιοκτημόνων .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Γνωρίζονται .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) Εἰς χρήμα.

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο. Προήρχοντο ἐκ τῆς κοινότητος Ραυῶνος (συνοικισμοῦς) Μυριαφύτων, γίνονται....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... Ὅχι .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... Δὲν ἐπῆγαιναν δουλεῖν ἀλλ' .....

παρέμειναν ἐπὶ τῶν πατέρων .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....
... Μ. Ε. Σωϊνὴν κώδρον. βοῶν. αἰγυθροβάται:

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... *Μ. Ε. τὰ τὸ 1936* .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. *Τ. ο. δινηραῦν. ἄροτρον. ἔχρησιμωδοι αὐτο. καὶ φρό. τὸ 1920. Μηχανήματα μετὰ τὸ 1936*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. *Μ. Ο. Νόβερτ καὶ δι. φέρν. Εἰς βλατα. κτήματα. ἢ ἀπὸ δινηραουχῶν.*

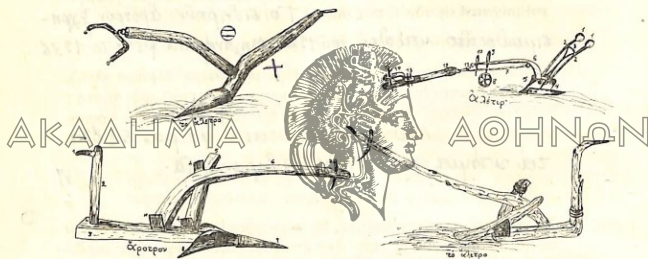
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....
 2..... 5..... 8.....
 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. *Μ. Ε. τὰ τὸ 1936* ...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... *Μ. Ε. τὰ τὸ 1936* .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού ... *Μ.Ε.Σ.Α. Τ.Ο. 1950*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. *Ο.Ι.Σ. γεωργοί το κατεσκευα*
ζοι... Τ.ώρα... δύν... ὑδαύρχι.....
- .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιών ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

.... Μίας μορφῆς ... Τὰ ἐνημερωμένον με' εἰσαγωγή ..

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; .....

ξύλου... Τύρα... ἔκ. 618888 .....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.) .....

... Ψωπάρχον... ἔκ. 618888... αἰ. 278888 .....

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Πρὸ τοῦ 1.220 π.δ.ς., μετὰ βόες-ἵπποι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *.. βό. ε. σ. 2. — 1. ἢ 2. ....*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με' δύο ζῶα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἦ. το. καὶ εἶναι. κυρίως. με' τοὺς βό. ε. σ.*

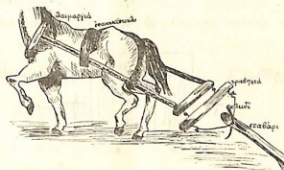
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ξεῦλες, πιζέυλια κλπ.). *Παλαιότερος καὶ σημερινός. Ὁ σημερινός με' δύο δόκκων ἀνωτέρω.*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Εἰς καὶ .. ε. χ. ε. λ. α. ε. φ. ε. ν. α. ἢ τοῦ .. ἀνωτέρω .. ζυγόν.*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *χαρμὰς*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ... *ὥργωνε ὁ ἀνδρας*
(ἐν Ἰουλιανῇς)

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· με̐ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
... με̐ σχοινι... εἰς τὰ κέρατα

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Τρία ὀργώματα...: 1. οὐρίδιον... 2. εὐπείριον... καὶ
ἐν τῇ... εὐδωρῇ.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτοῦ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

...ἔν. ἔτος.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποῖαν ἐποχὴν;.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;.....

...Τ.ε.ν.ε.υ.ε.ς.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

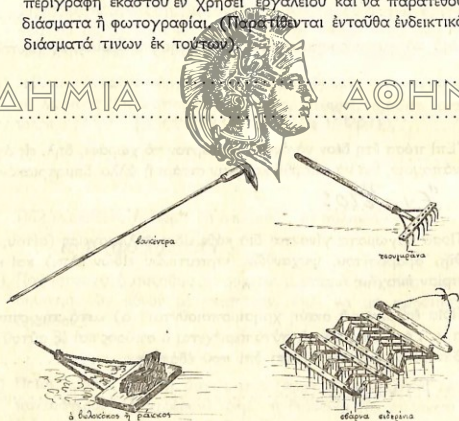
..Με' ἑλθὺς ποιοῦντῃ εὐήρῃ ράβδον εἰς τὸ
ἄκρον... τοῦ βουκέντρου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπῃ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Καβμάς - Ζεδιθά .....

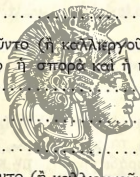

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Οὐδέν .....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφάς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Δέν... ξυαβερχοῦπο - τῶρα μαβλιερχοῦπα .....

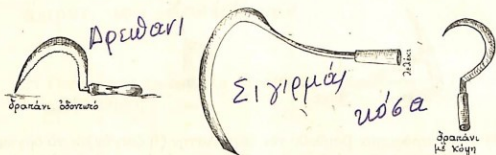
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. .... Σε... αὐλαμας .....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ παία ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

... Ὁμαλή ... καὶ ὁ ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Συλλήνη

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *Εργολάβος... βιοληραγχοί* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Πρό. τ. αὐ... τ. σ. ο. μ. ε. τ. α. χ. ι. ρ. ι. μ. ε. ζ. α... μ. ε. μηχανές* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

... 15. ἑξατοσία, ὠχὴν τῇ ἐκιάλως μέχρι 30 ἐκ.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

Α.Κ.Α.Δ.Η.Μ.Α. Καλαμῆς Δ.Θ.Η.Ν.Ω.Ν

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *Ο.ε. π. ι. ρ. ι. ο. ι. ο. ι. θ. ε. ρ. ι. β. ζ. α. ι.* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. .... Χειροβοαίες .... — ἀγκαλιές ....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὥς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....
 ..... Ἄνδρες — γυναῖκες .... — ἔρχεται —
ἔρχονται .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν) .....

..... με' ἡμερομίσθιο .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

..... Παλαμαρία — ζωνάρια .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδετο...προβοχή...Τρίτη...Σάββατο
δεν...ἀρχίζει...

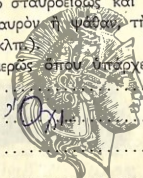
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν που μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐπίμολον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἄρκεως μετὰ τὸ δέσιμα...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

... Ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ βότρυα.....

.....

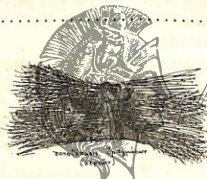
.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;.....

... μετὰ τὸ τέλος τῆς, ἡμέρας.....

... θ. ημυνιές — βουραοί.....

.....

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

Δέν. ἐναλλερχοῦνται... Τώρα. μαλλερχοῦνται.
..Ὀρχώνουν... ἕως. μαλαμιές. καὶ. τις. θάβρουν ✓
..χόρτα. (ψυχανθῆ). θιὰ. κα. χίνουν... καί..
..ν.ι.α. μα.ζα.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ..... **Κόσσα** .....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..... Δι. πράνια.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

... Συνκεντρώνονται εἰς τὸ ἀλώνι.....

... Τώρα μεταφέρονται εἰς τὸν ἀλώνισμό.....

... ἢ... τὰ ἀλμυκίσθονα κατ' εὐδίαν.....

... ἔτι... χωράφια καὶ τὰ μηχανεῖα.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰ τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

... Θ. μωνία.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

... πάντοτε εἰς τὸ ἀλώνι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

... Ἐξω αὐτὸ τὸ χωριό.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
εἴαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

..... εἰς μίαν οἰκογένειαν .....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

..... Ἀπὸ τῆς ζέσης τοῦ λειψίου μετ' Ἀπριλίου .....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

..... Χωματάλωνο .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

..... Ἐπεξεργάζετο μετ' ἐξῆς· ἔχινετο τὸ .....

..... τὰν ὡματῶν· ἔχινετο μετ' ἐξῆς· ἔχινετο τὸ .....

..... ἔχινετο μετ' ἐξῆς· ἔχινετο τὸ .....

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

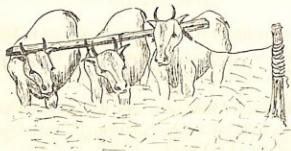
..... Ὁρίσθη ὡς ἐξῆς· ἔχινετο τὸ .....

..... ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμού .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

...Τὸ ἄλωναίμα...ἐχίνετο...μέστωμα...
...βωβαίμα...ναι...βιασμαρδιαίμα...
...βιά...να...υόβωνται...βιό...εὐμορλα.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχραιοποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ἕξις στυλός, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δοκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

...Τὸ ἄλωναίμα...ἐχίνετο...βιά...μερίκου...
...ἐργασίον...ἐφροντος...ἐν...πῶ...ἐπιφάνειαν...
...περι...ἢ...βιό...ζεμάχια...μέ...αλχημῆν...
...βιά...να...υόβωνται...βιό...εὐμορλα.....

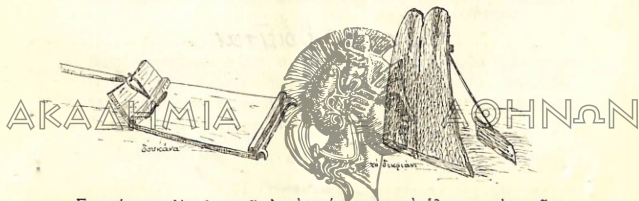
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

...ἐν ἑνὶ τοῦ ἐμ. τὰ... μέρη... τοῦ... ἐν... θορᾷ
 .6. χρι. νί... τοῦ... ἀφ' ὧν... ἔμπαροῦ... ὁ... ἰδιωματικὸς
 .6. σ. α. μ. ν. ο. ς. ἔμπα... τοῦ... ἀθλωνιστικῶν... ἔργων...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημοτικὰ. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημοτικὰ μὲ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; .....

...Περιγραφεῖται... ἐν... ἐρωτῶν... 11. α.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

.. Ἀπὸ τῆς πρῶτης .. ἕως τοῦ ἀσπόμενου ..

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

.. χρησιμοποιεῖται ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; .....

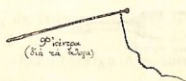
.. Ὁχι. μόνον αὐτὸ .. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ..
.. μὲ τὸ δικράνι .. ἐκκαθαρίζει τὰ ἀσάχυν ..

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα). .....

.. Μία ἀσπὴ ράβδος .. ἡ ὅση ἀντιμαδίσσασθαι ..
.. διὰ τὴν ἐκκαθάραν ..

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

... μ.λ.α. . . . . μόνον δι.υ.α. τ.ω.ς ἔχ.λ.ο.ν.τ.ο. δ.ύ.ο. . .
 ... ἡ. τ.ρ.ι.α. ἑ.λ.ώ.ν.ι.α. ....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες καλούμενοι ἀλωνοῦντες καὶ ἀγωγιᾶτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰγὰ καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμόν

... Ὁ ἴδιος ὁ γεωργός ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου·
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανοι στρώμα

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

..... Σ. Μ. Ν. Θ. Μ. Σ. ... Ο. Γ. ... Ί. Ν. Σ. Μ. Π. ...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

...Μόνον τὴν δίστασιν κοπάνησιν...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συστάσιμος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ 1950 ΔΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἄλλαχού : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Τὰ ἀλωνισμένα στάχνα ἐσωρεύονται μὲ τὸ θρινάκι... εἰς... σωρὸν... κυκλικῶς, ἐπὶ... μὲν... τοῦ ἀλωνιστοῦ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχθυογράφησατε τοῦτο.....)

..τὸ ἀνέμισμα..ἐγένετο..ἢ..μὲ..ἐβορβανίμην
..μυχανέμ..ἢ..μὲ..ἀνέμισμα..ἐπὶ τὴν αἶρα.....

Διὰ τὸ δεύτερον ἔθριψε νὰ ὑδάρχη αἶρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..ἄνδρας.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

.....
 .....
 .....

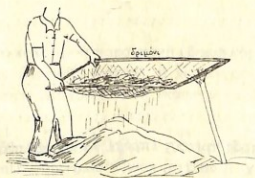
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

...Ο.τα.ν. (.πολύ.εὐάνα).χρησιμευοῦται...
 τὸ.βύ.χ.16.μα..., πρὸ.παρῶς.ἀποχωρίζεται.
 ..ἀπὸ.παντὶ.γρ.ε.τὸ.κόσκινον.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ὀλκῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

...Κ.ρ.έ.μ.ι.ν.α. μ.έ.χ.ον.ῥ.έ. ...τ.ρ.ύ.ω.ε.ς...τ.ό.δ.ω.θ.ι.ω.ν.
 ἔ.σ.π.η.ρ.ί.ξ.ε.π.ό...ε.ῦ.ξ.ν...ξ.ύ.λ.ον...π.ι.ά.θ.ε.τ.ω.ν...
 .ε.ν.ω...α.ῶ.δ.ό...τ.ό...ἄ.β.β.α...ἄ.μ.ρ.ον...ε.μ.ν.ι.τ.ο.
 ...λ.ι.α.τ.ῆ...χ.ε.ι.ρ.ό.ι.....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

...μ.ε.τ.ό.χ...τ.ε.ν.α.ι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

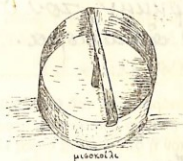

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

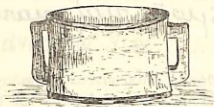
γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλῶνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

...Τὰ δέματα ἢ δέματα.....

μισκοίλη

κουλλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωσιότικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) .....

...εἰς τὸ ἀμφοῖον ἢ τοῦ σάκεου!.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

... ἐν ἡμετέρῳ κτιο ... ἐν τὸν ἀχυρῶνα ...
... χωρὶς ... δὲ δέμα ... δὲ δέματα .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... καὶ παρὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερι-
σμοῦ ... καὶ παρὰ τὸ ἀλώνισμα .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... ἢ ἂν ποτε ... ναὶ ... ἢ ποτε ... ὄχι .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπῳ καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... τὸ ... ἐκθεύρας ... τῇ ... 23 Ἰουνίου (Κληδόνου) ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

... ταὶ ... κυυετιρικῆς ... ῥας (8-9) ... ἐν τὸ κέντρον ...
τοῦ ... χωριοῦ ... δὲ ... σταυροδρόμ .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

... Δέν ἔχῃ ὀνομασίαν .....

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ....

... Νεοὶ καὶ νέοι ἡλικίας 14-20 ἐτῶν .....

2) Ποῖος ἢ ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος; .....

... Τὰ συλλέγουν οἱ ἀνωτέρω ἔσοι .....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

... Τὰ μεταφέρουν μέτ' ἁ χέρια τους εἰς ...

ἀγυαλίες .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

... Δέν γίνεται τίποτε ἀδ' αὐτά .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς),

Πηδήματα - δημοτιμοί. χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν
πυράν .....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

... Καίγονται... πηλὸν... ξηρὰ...
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

... Δέν... γίνεται... τι...
.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

... μαγειρεύονται... οἱ... αἰνέται... ἐστὶ...
σταυροὶ... καὶ... ἀνάβουν... πικρὰ...
καταβάν... ἀπὸ... καὶ... τραγὰ...
...
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

ΚΙΛΙΚΙΑ

Από Πόρτο

84

ΑΡΧΑΙΑ

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ Κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ Δ.Η.Μ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΕΙΣ Μαγιά

Συλλογή τῆς ὕλης.

- Αἱ ὠρεῖοι διὰ ὠδραν καὶ διὰ θοεινὴν δοιμίνην πλεονάζοντες.
Ἄλλαι διὰ ὠδραν καὶ ἄλλαι διὰ θοεινὴν. Αὐτὰ ἀντὶ τὸν ἐν πυρὶ καὶ
ὠρόωδα, ἐν γαιοιθίμῳ (περιοχὴ Ἀπορρηνίου) καὶ ἐν κοινότητι.

- Ἡ ὠρεῖα εὐκρινὴς διανέμεται μετὰ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων, ἀπὸ τοῦ πᾶν ἀρρένων.

- Οἱ παῖδες αἰχολοῦνται εὐχρύνως καὶ ἐν τῇ γυναικί καὶ
ἐν τῇ κτηνοτροφίᾳ.

- Εἰς τὰ κτήνη ἐρχάσονται μεμονωμένοι ἐρχάται διὰ λογαρια-
σμόν τῶν (τεφρηνούχων) γαιοιθιμῶν.

- Ἐρχάται ἐχρησιμοποιοῦνται καὶ ἐδοχίμω, ἀπορρύνονται δὲ
ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους (ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους, γυναικί).

- Δουλοὶ δὲ ἐχρησιμοποιοῦνται.

- Οἱ νῆοι καὶ οἱ γυναικί ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους δὲ ἀντὶ τὸν
ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους (ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους, γυναικί).

- Τὰ χωρία ἐπιθαλάμῳ καὶ τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους ἀντὶ τὸν ὄρους.

- Ἡ χρῆσις τῶν ἀπορρηνίων ἐρχάται μετὰ τὸ 1936.

- Τὸ εὐκρινὸν ἀπορρύνεται ἐχρησιμοποιοῦται καὶ ἀπὸ τοῦ 1920. Μη-
χανήματα ἐχρησιμοποιοῦνται μετὰ τὸ 1936.

Τὸ εὐκρινὸν ἀπορρύνεται ἐν μονόπῳ καὶ διπλῳ, ὡς γυναικί ἐν ὅλῃ
τῇ κοινότητι καὶ κατεσκευάζετο ἐν τῇ κοινότητι.

- Τραυτὶ καὶ θοεινὴ καὶ μηχανήματα ἐχρησιμοποιοῦνται μετὰ τὸ 1936,
ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους μετὰ τὸ 1950.

- Ζύλινον ἀπορρύνεται ἐχρησιμοποιοῦται, κατεσκευάζετο
ἀπὸ τῶν ἰδίων τῶν γυναικί. Τώρα θοεινὴ δὲ ἐχρησιμοποιοῦται.

- Στὸ ἀπορρύνεται ἀπὸ τὸ 1920 ἐχρησιμοποιοῦται θοεινὴ, μετὰ
ὅμως ἐχρησιμοποιοῦται καὶ ἐχρησιμοποιοῦται θοεινὴ - ἰδιόχει.

Ὁ γυνὴς ἐν τῇ κοινότητι τοῦ ὄρους μετὰ τὸ 1936. Τὸν ἀπορρύνεται
ὡς γυναικί ὁ ἀνδρὴς (ἰδιότητι) κατεσκευάζετο τὸ γυνὴ μετὰ τὸν
ἐν τῇ κοινότητι τῇ κοινότητι.

- To .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

-Τό ὄργωμα ἐγίνετο ἀριφειρανιστῶς, ἀλλὰ καί μέ ἀβλαβῶς κατ' εὐδοίαν γραμμῆν, ἥ δέ' εὐδορά μέ εὐδορίᾳ ἀπὸ ἐχωρίσεντο μέ ἀβλαβῶν. Τὰ χωράγια ἀπὸ εὐδοράν ὠρῶντο πρὶν φορὰν τὸν τούλιον - Σεωτέμβριον καί κατὰ τὴν εὐδοράν. Ἡ ἀφρανάδαις ἐγίνετο δι' ἔν' ἔτος. Σχεῖν δὲ τὴν εὐδοράν ἦσαν οἱ τετυγμένους.

- Ἐργαλῖα διὰ εὐαφίμον ἔναι ὁ Καρμῶς ἡ τῶαθα. Διὰ τροφὰς τῶν δὲν ἐπαλλεργουτο χωράγια, ἐνῶ τῶρα παλλεργουται.

- Ἐργαλῖα διὰ τὸν θειρμόν ἦσαν τὸ Ἰριδανί, ὁ εὐγίρμος καί ἡ ὑδία. Ἡ χυρολαθὴ ἦτο φυλὴν. Αὐτὰ κατωκινῶντο εὐ' ἐργασίᾳ ἡ εὐδορίᾳ. Τό ὕψος τοῦ θειρμόν ἐγίνετο εὐ' τὸ 15 ἐκατοστά ὡρὴν τῇ εὐδορίᾳ ἀπὸ θειρῆται εὐ' 30 ἐκατοστά. Τό θειρμένο χωράγι λέγεται παλαμῶς.

- Θέριζαν ἀνδρες καὶ γυναικες, ἐργάζαι καί ἐργάται μέ ἡφιστομόν.

- Διὰ τὸ μὴν ὡρὴν ἡ μέση τῶν ἐργῶν ἐδύνατο τινάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

- Τό δέξιμον τῶν σταχυῶν ἐγίνετο ἀπὸ τὸν θειρμόν. Τὰ δειμάτια ἐδύνατο μέ τὰ μῆλα τὰ σταχυα. Ὅταν ἐτελεσθῇ ἡ κίρα τὰ δειμάτια ἐγίνοντο δημωνίᾳ ἡ σταυροί.

- Τὰ σταχυα εὐνευστηρῶντο εὐ' τὸ ἀλῶνι. Τῶρα μεταφέρονται εὐ' τὸν ἀλωνισμό, ἡ τὰ ἀλωνίζον κατ' εὐδοίαν εὐ' χωράγια μέ τὴν μηχανή. Στὸ ἀλῶνι ἐγίνοντο δημωνίᾳ. Αὐτὸ εὐ' δύναιτο ἐξω ἀπὸ τὸ χωρίον, καί ἀνῆκεν εὐ' μίαν οἰκομένην. Τό ἀλωνισμό ἐγίνετο τὸν τούλιον καί ἡ ὑδία.

- Τό ἀλῶνι ἦτο χωματάλανο. Κάθε χρόνο ἐδεκνῶντο αἱ ἐξῆς. Ἐγίνετο τὸ γάνωμα (καθάρματα χόρτων καί κατὰ τὴν ἡ ἐπαλλεργίᾳ διὰ μὴν τοῦ χρόνου. Ἡ ἀποστομασία τοῦ ἀλωνιστοῦ ἐγίνετο οἱ ἀνδρῶντες κίραν ἀπὸ τὴν ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού.

- Τό στρώσιμο ἐγίνετο μέ σταχυα εὐαφίμον καί διακυρωμένα διὰ τὰ ὑδωνῶν διὰ εὐδοίαν. Τό δέ' ἀλωνισμα ἐγίνετο διὰ φυλὴν ἐργαλῶν φέροντος εὐ' τὴν κατὰ εὐδοίαν ἀπὸ τὴν ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού.

μέσ' αἰχμήν διὰ τὰ πόδια τὰ ἐσάχνα. Διὰ τὰ χυρίστου πυλινῶς οἱ πόδες ἐπὶ ἁλῶνι, ἐδένετο εἰς τὰ πόδια τῶν ἑσῶν πόδες ἐχονί τὸ ὁδοῖον ἐκράτουσε ὁ ιδιουτήτης ἰεραμένος ἐπὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐργαλίου τὸ ὁδοῖον ἀνομάζεται δουλάνια.

- Ὁ ἀλωνισμός ἦρχε ἀπὸ τὸ ὄριον ἕως τὸ ἀδούρεμα.

- Ἄλλα ἐργαλῖα χρησιμοποιοῦμενα κατὰ τὸν ἀλωνισμό εἶναι διυράνι - δίχαλι.

- Κατὰ τὴν διάρμην τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ χωρὸς δὲν ρίπτει μόνον τὰ ἀπλάνα ἐσάχνα ἐπὶ τὸν πύλον, ἀλλὰ καὶ ἐκτινάσκει τὰ ἐσάχνα πρὸς τὰ πόδια 3-4 φορές μετὰ τὸ διυράνι.

- Ἡ ἀλωνοεργασία ἦτο μία ἀδελφὴ ράβδος, ἥτις ἀπυμαθίστατο ὁδῶν ἐβόλασε.

- Κάθε ἡμέραν ἐγίνετο μία μέση ἐκτινάξις, ὅλην τὴν βραδύαν ἡ ὁδοὶ ἐγίνετο δύο ἢ πρὸς τὴν ἐλπίδα καὶ ἐλπίδα ἕνα ἢ δύο ἀλῶνις.

ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ **ΑΘΗΝΩΝ**

- Κωδάνισμα ἐγίνετο μετὰ τὸν ὅταν ἐκτινάσκειτο διὰ δίχαλιν, ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ ιδιουτήτου.

- Ἀλωνιστικὴ μηχανὴ ἐκρημοδοιήθη ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐκτινάσκει

- Μετὰ τὸ ἀλωνισμό τὰ ἀλωνισμῖνα ἐσάχνα (ἄχνα) ἐκτινάσκει μετὰ τὸ διυράνι ἐκτινάσκει τὸν πύλον ἐπὶ τὴν μέσην τοῦ ἀλωνισμοῦ.

- Κατὰ τὴν ἐκτινάσκει τὸν πύλον, φανερὸ καὶ ξυμῶναι καὶ ὑστερὰ τὸ λύνισμα (ἀνέμεμα), τὸ ὁδοῖον ἐγίνετο ἢ μετὰ μηχανὴν ἀπὸ ἐλπίσκειτο ἐξοριστικῶς ἢ μετὰ τὸ ἀνέμεμα ἐπὶ τὸν ἄερα. Διὰ τὸ ἀνέμεμα ἦτο ἀδελφότητος ὁ ἄερας. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐγίνετο συνήθως ἀπὸ τοῦ ἀνδρός.

- Ὅταν (ὁδοῦ ἐκτινάσκει) τὸ ἀνέμεμα, ὁ χωρὸς ἀποχωρίζεται μετὰ τὸ πόδιον. Τὸ πόδιον εἶχε χονδρὴν ἐκτινάσκει καὶ ἐκτινάσκει ἐπὶ ἐν τὸν πύλον καὶ ἐκτινάσκει ἐπὶ τὸ ἄλλο ἄνδρον ἐκτινάσκει διὰ τὴν χονδρὴν μετὰ τὸν ἀλωνισμό αἰχμηροὶ ἐκτινάσκει τὴν διάρμην.

- Ἡ ἀπυμαθίστατο ἀπὸ τὸ ἀνέμεμα ἢ τοῦ ἐκτινάσκει.

— Τὸ ἄχυρο συνενεστρώνετο εἰς τὸν ἀχυρῶνα χωρὶς δέσμο
6 εἰδήματα

— Τὸν ὁδὸρο διατέταν ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ διεξιέμεθ' ἢ
κατὰ τὸ ἀπὸντομα.

Ἑτησία Δουρά.

— Ἑτησία Δουρά ἐ γίνετο τὸ ἑξῶδες τῇ 23 Ιουνίου (Κληδόνου),
κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (8-9) εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωριοῦ ἐν σταυροδρόμῳ.

— Ἡ Δουρά αὕτη δὲν εἶχε ὁ νομαίαν. Τὴν ἤναυτον νῆοι καὶ νῆοι
καὶ νῆοι 14-20 ἐτῶν οἱ ὁδοῖσι συνενεστρώνον καὶ τὰ ζῦλα.

— Αὐτὰ μὲν ἐπέφερον μετὰ χεῖρα τοὺς εἰς ἀμαλίες.

— Γύρω ἀπὸ τὴν Δουράν ἐγίνοντο θεοδμήματα-δημοτικοὶ χοροί.

— Εἰς τὴν Δουράν ἐμαίχοντο κρητὰ ζῦλα.

— Τὸ ἐδίμεν τῇ Δουρᾷ γίνετο τῇ ἐξῆς. Μαζεύοντο οἱ νῆοι καὶ
αἱ νῆοι ἐπὶ σταυροδρόμῳ καὶ ἐπὶ τῇ ἀνάσει τῇ φωνῇ. Κατόδιν
ἀπὸ τῆς καὶ χωρὶς τῆς τραγῆς.

1) Κύριος πληροφορητὴς χωρὶς: Ἀνωτίου χαρίλαος

Τόπος γυνήσεως: Μουριές (Συνεῖν. Σουαμνῶν)

Τόπος συλλογῆς: Μουριές (Σουαμνῶν)-Κιλίς

2. Ἄλλοι χωροὶ ἀνωτῶν ἐξήντα ἐτῶν ἀγράμματοι.

Συλλογὴ

Μιχάλαος Π. Διαμαντίνης, διδάκταρος.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἀπὸ τῇ 3-1-70 ἕως 30-1-70